

Krajské státní zastupitelství v Brně

Mozartova 3, 601 52 Brno

5 KZT 28/2014 - 16

U s n e s e n í

Státní zástupce Krajského státního zastupitelství v Brně rozhodl v trestní věci vedené proti obviněnému Pavlu Kamasovi a spol. pro přečin popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia podle § 405 trestního zákoníku a další,

t a k t o:

podle § 148 odstavec 1 písmeno c) trestního řádu **z a m í t á m** jako nedůvodnou stížnost advokáta Mgr. Roberta Cholenského, PhD., Advokátní kancelář Brno, Bolzanova 461/5, kterou podal dne 21.7.2014 jako obhájce na základě plné moci za obžalované jménem **Pavel Kamas**, nar. , bytem , a **Stanislav Beer**, nar. , bytem , a obžalovanou právnickou osobu s označením **guidemedia etc s.r.o.**, se sídlem na adrese Brno, Příkop 843/4, jež směřovala proti usnesení státního zástupce Městského státního zastupitelství v Brně ze dne 21.7.2014 číslo jednací 2 ZT 104/2014 - 215, jímž bylo podle § 31 odstavec 1 trestního řádu a contrario rozhodnuto tak, že státní zástupce uvedeného státního zastupitelství Mgr. Jan Petrásek není z důvodů uvedených v § 30 odstavec 1 trestního řádu vyloučen z vykonávání úkonů trestního řízení v trestní věci evidované u Městského státního zastupitelství v Brně pod spisovou značkou 2 ZT 104/2013.

O d ů v o d n ě n í

I. Usnesením policejního orgánu Policie ČR, Krajského ředitelství policie Jihomoravského kraje, Služby kriminální policie a vyšetřování, 2. oddělení odboru obecné kriminality, ze dne 25.9.2013 číslo jednací KRPB-2479/TČ-2013-060072 bylo podle § 160 odstavec 1 trestního řádu zahájeno trestní stíhání Pavla Kamase, Lukáše Nováka, Stanislava Beera a za použití zákona č. 418/2011 Sb., též knižního nakladatelství guidemedia etc, s.r.o. pro přečin popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia podle § 405 trestního zákoníku.

Dozor nad přípravným řízením trestním vykonával na základě přidělu této věci věcně a místně příslušný státní zástupce Městského státního zastupitelství v Brně Mgr. Jan Petrásek.

Dne 4.3.2014 byla Městským státním zastupitelstvím v Brně podána k Městskému soudu v Brně obžaloba na obviněné Pavla Kamase, Lukáše Nováka, Stanislava Beera pro zločin založení, podpory a propagace hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka podle § 403 odstavec 1,2 písmeno a) trestního zákoníku a přečin popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia podle § 405 trestního zákoníku a na obviněné knižní nakladatelství guidemedia etc, s.r.o. pro přečin projevu sympatií k hnutí směřujícímu k potlačení práv a svobod člověka podle § 404 trestního zákoníku a přečin popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia podle § 405 trestního zákoníku.

Městský soud v Brně projednal pod sp.zn. 8 T 21/2014 podanou obžalobu v hlavním líčení, konaném ve dnech 2.6.2014 a 9.7.2014, kdy je znovu odročil na 8.9.2014.

Přípisem ze dne 10.7.2014 podal v zastoupení všech obžalovaných jejich obhájce Mgr. Robert Cholenský námitku podjatosti vůči státnímu zástupci Mgr. Janu Petráskovi s ohledem na konflikt, který vznikl ve večerních hodinách dne 8.7.2014 před místem jeho trvalého bydliště mezi ním a družkou obžalovaného Pavla Kamase Marcelou Š a je předmětem jednání příslušného správního orgánu.

O námitce podjatosti státního zástupce Městského státního zastupitelství v Brně Mgr. Jan Petrásek rozhodl usnesením ze dne 21.7.2014 číslo jednací 2 ZT 104/2014 – 215 tak, že podle § 31 odstavec 1 trestního řádu a contrario není z důvodů uvedených v § 30 odst. 1 trestního řádu vyloučen z vykonávání úkonů trestního řízení v trestní věci evidované u Městského státního zastupitelství v Brně pod spisovou značkou 2 ZT 104/2013.

V odůvodnění svého rozhodnutí pak rozvedl důvody, pro které se necítí v dané trestní věci podjatý, především pak s ohledem na jiný popis konfliktu ze dne 8.7.2014, než který uvedla Marcela Š a skutečnost, že v té době nevěděl, že se jedná o družku obžalovaného Pavla Kamase. Tato událost nijak nemění jeho poměr k obžalovanému Pavlu Kamasovi, a protože neshledal ani jiný důvod, pro který by byl vyloučen z vykonávání úkonů trestního řízení, rozhodl jak shora uvedeno.

Proti citovanému usnesení státního zástupce podal v zastoupení všech obžalovaných jejich obhájce Mgr. Robert Cholenský dne 21.7.2014 stížnost, ve které poukazuje na odlišný popis incidentu s tím, že se jeví naprosto nepřijatelným, aby stejná osoba nadále současně intervenovala v trestním řízení proti obžalovanému Pavlu Kamasovi a zároveň byla konfrontována v přestupkovém řízení s jeho družkou Marcelou Š, která navíc udělila plnou moc k zastupování Tomáši Pecinovi, který je ve vedeném trestním řízení zmocněncem guidemedia etc, s.r.o.

II. Z podnětu podané stížnosti Krajské státní zastupitelství v Brně v první řadě přezkoumalo, zda byly v dané věci splněny zákonné podmínky k jejímu projednání.

Ustanovení § 141 odstavec 2 trestního řádu stanoví, že stížností lze napadnout usnesení státního zástupce jen v těch případech, kde to zákon výslovně připouští a jestliže rozhoduje ve věci v prvním stupni. Zákon v ustanovení § 31 odstavec 2 trestního řádu stížnost proti rozhodnutí o vyloučení připouští, přičemž státní zástupce

o tom, že není vyloučen z vykonávání úkonů trestního řízení, zjevně rozhodoval v prvním stupni.

Podle § 143 odstavec 1 trestního řádu se stížnost podává u orgánu, proti jehož usnesení stížnost směřuje, a to do tří dnů od oznámení usnesení. Také tyto zákonné podmínky byly v této věci splněny.

III. V návaznosti na věcné důvody podané stížnosti je pak třeba předeslat, že ve smyslu § 30 odstavec 1 trestního řádu je z vykonávání úkonů trestního řízení vyloučen státní zástupce, u něhož lze mít pochybnosti, že pro poměr k projednávané věci nebo k osobám, jichž se úkon přímo dotýká, k jejich obhájcům, zákonným zástupcům a zmocněncům, nebo pro poměr k jinému orgánu činnému v trestním řízení nemůže nestranně rozhodovat. V daném případě tedy přichází v úvahu a je také namítána možná podjatost státního zástupce pro poměr k osobám, jichž se úkon přímo dotýká, tedy pro poměr státního zástupce Mgr. Jana Petráska v rámci další intervence u hlavního líčení k obžalovanému Pavlu Kamasovi s ohledem na konflikt z 8.7.2014 mezi ním a družkou obžalovaného, který vyústil v přestupkové řízení, jehož jsou účastníky.

K tomu je třeba potvrdit, že vyloučení státního zástupce přichází v úvahu nejen v přípravném řízení, ale i v řízení před soudem, byť v tomto stádiu trestního řízení spíše výjimečně, přičemž pro poměr k osobě, které se úkon přímo dotýká, bude podle stávající judikatury vyloučen ten státní zástupce, který je k uvedené osobě zejména v poměru příbuzenském, švagrovském, druha a družky, popř. ve vztahu úzce osobně přátelském, anebo naopak osobně nepřátelském. Takovéto důvody vyloučení se však v této trestní věci z ničeho nepodávají.

Při řešení otázky podjatosti státního zástupce v trestním řízení je nutno se také dotknout alespoň stručně obecné úpravy jeho postavení po podání obžaloby soudem.

Podáním obžaloby přechází věc na soud, který je povinen o ní konat řízení a rozhodnout o ní. Od tohoto okamžiku se státní zástupce stává v řízení stranou (§ 12 odstavec 6 trestního řádu) a nemá již dominantní postavení, jako tomu bylo v přípravném řízení. Současně zastupuje specifický veřejný zájem, to je zájem státu na tom, aby byly zjištěny trestné činy a jejich pachatelé a tito pachatelé byli za ně spravedlivě potrestáni.

Aktivní účast státního zástupce v řízení před soudem předpokládá dostatečnou znalost věci, již v tomto řízení zastupuje. Proto je žádoucí, aby zejména ve věcech právně či skutkově složitějších se hlavního líčení zúčastňoval ten státní zástupce, který ve věci vykonával dozor v přípravném řízení.

Povinnosti, které na státního zástupce klade trestní řád při zastupování obžaloby před soudem, znamenají zvýšenou odpovědnost za výsledné rozhodnutí soudu z hlediska prokázání toho, co je v obžalobě tvrzeno.

Státní zástupce sice může opatřovat důkazy i ve stádiu po podání obžaloby, mohou to být ale jen důkazy podporující obžalobu. Není úkolem státního zástupce, aby z vlastní iniciativy opatřoval důkazy svědčící ve prospěch obžalovaného, neboť tato povinnost přísluší obhajobě.

Lze tedy uvést, že státní zástupce je v řízení před soudem vázán především obžalovací zásadou a jako strana řízení je oproti přípravnému řízení v rozhodovací činnosti tímto procesním postavením omezen, neboť v zásadě může provádět jen ty procesní úkony, které mohou činit i jiné procesní strany. Garantem objektivnosti vedeného řízení je soud, který také ve věci meritorně rozhoduje.

V tomto smyslu vyznívá i rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR spisová značka 5 Nd 42/99, které uvádí, že v řízení před soudem má státní zástupce postavení strany a mimo zpětvzetí obžaloby (§ 182 trestního řádu) nemůže vykonávat žádná jiná práva, která by nemohla uplatňovat i jiná strana, včetně obviněného. Vzhledem k tomu rozhodování o vyloučení státního zástupce ve stadiu řízení před soudem zpravidla nepřichází v úvahu, neboť by to mohlo znamenat zásah do principu rovnosti stran, nepůjde-li o případy zcela evidentního vztahu podle § 30 odstavec 1 trestního řádu.

V rámci celkového posouzení věci je třeba zohlednit i zdůvodněné subjektivní stanovisko státního zástupce Mgr. Jana Petráska spočívající v tom, že událost ze dne 8.7.2014, kdy došlo ke konfliktu mezi ním a družkou obžalovaného Pavla Kamase, kterou do té doby neznal, a který by měl být jediným důvodem podjatosti, jeho poměr k obžalovanému Pavlu Kamasovi nijak nemění.

Je tedy zřejmé, že samotný náhodný konflikt, jenž vznikl mezi družkou obžalovaného a státním zástupcem činným v trestním řízení vedeným proti obžalovanému v dané trestní věci, a který bude řešen příslušným správním orgánem v přestupkovém řízení, není dostatečně způsobilý k důvodnému předpokladu, že byly splněny zákonné podmínky pro vyloučení tohoto státního zástupce z vykonávání úkonů v dalším trestním řízení. V tomto směru bylo nutno přihlídnout ke skutečnosti, že státní zástupce měl vědomost o tom, že se jedná o družku jednoho z obžalovaných až následně po konfliktu, přičemž ona sama nemá jakýkoli jiný vztah k projednávané trestní věci. Nic na tom nemění ani skutečnost, že si pro zastupování ve správním řízení následně zvolila zmocněnce obžalovaného knižního nakladatelství. Je zároveň třeba zohlednit i současné stádium trestního řízení, které státnímu zástupci z pozice strany řízení vymezuje jeho rozhodovací pravomoci a v návaznosti na to si připomenout také úlohu, kterou v dalším řízení hraje soud. K tomu přistupuje i již zmíněné stanovisko státního zástupce uplatněné v napadeném rozhodnutí, které rovněž úzce osobně nepřátelský vztah k obžalovanému Pavlu Kamasovi či dalším obžalovaným vylučuje.

IV. Možno tak uzavřít, že v průběhu dosavadního trestního řízení nebyly u státního zástupce Mgr. Jana Petráska shledány ve vztahu k žádnému z obžalovaných důvody uvedené v ustanovení § 30 odstavec 1 trestního řádu, tedy že by pro poměr k věci nebo k osobám, jichž se úkon přímo dotýká nemohl v průběhu dalšího řízení před soudem nestranně rozhodovat, přičemž tento závěr se dostatečně podává ze všech hledisek rozhodných pro posouzení dané věci, včetně skutečnosti, že v jeho dosavadním postupu nebyla signalizována žádná procesní či věcná pochybení.

S ohledem na uvedená zjištění a také to, že napadené rozhodnutí státního zástupce bylo vydáno v souladu s procesními předpisy, bylo nutno stížnost obhájce Mgr. Roberta Cholenského, PhD., kterou podal dne 21.7.2014 v zastoupení obžalovaných

Pavla Kamase, Lukáše Nováka, Stanislava Beera a guidemedia etc s.r.o., proti usnesení státního zástupce Městského státního zastupitelství v Brně ze dne 21.7.2014 číslo jednací 2 ZT 104/2014-215 jako nedůvodnou podle § 148 odstavec 1 písmeno c) trestního řádu zamítnout, jak shora uvedeno.

Poučení: Proti tomuto usnesení není další stížnost přípustná (§ 141 odstavec 2 trestního řádu).

V Brně 26.8.2014

JUDr. Milan Vagai, v. r.
státní zástupce

Za správnost vyhotovení:
Sabina Klimešová